

WESTNIK

NOTICIERO

VI

1972

XXIII

.....

Ob koncu prve svetovne vojne se je dne 29. oktobra 1918 slovenski narod otresel nemškega jarma. Stoletni boj za svobodo je bil uspešno končan.

Ob koncu druge svetovne vojne pa je slovenski narod po krivdi zapadnih velesil padel v komunistično sužnost. S tistim dnem se je začel nov boj za svobodo slovenskega naroda. In naša naloga je, da bojujemo ta boj vse dotlej, dokler ne zasije sonce svobode nad vso slovensko domovino.

29. oktober nam je svetel spomin in tudi velik opomin, da v edinosti nadaljujemo delo svojih prednikov, da po vseh svojih močeh rušimo komunistično tiranijo in se borimo za resnico in pravo svobodo in samostojnost slovenskega naroda.

.....

Soborcem in naročnikom v Argentini: članarino in naročnino za Vestnik lahko poravnate tudi v Dušnopastirski pisarni.

VESTNIK je glasilo slovenskih svobodnjakov, vključenih v ZDSPB. Izdaja ga konzorcij. Predsednik Edi Škulj, Ramón Falcón 4158, Suc. 7, Buenos Aires. Ureja uredniški odbor. Naslov uredništva in uprave: Ramón Falcón 4158, Sucursal 7, Buenos Aires.

VESTNIK (Noticiero) es el informativo de los combatientes anticomunistas eslovenos. Editor y redactor responsable: Eduardo Škulj, Ramón Falcón 4158, Sucursal 7, Buenos Aires.

VESTNIK (Noticiero) is the voice of slovenian anticommunist veterans.

Ovitek: arh. Jure Vombergar

Naročnina: Argentina 1.600 pesov, Južna Amerika: enakovrednost v dolarjih, ZDA, Kanada: 3.50 dolarja, Evropa: enakovrednost ameriško-kanadske naročnine. — Za letalsko dostavljanje doplačati 3.50 dolarje.

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko, Estados Unidos 425, Bs. Aires (33-7213)

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.144.379

VESTNIK-NOTICIERO

1972-VI — 15. 10. 1972

Director: Eduardo Škulj, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires (7)
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.144.379

Karel Mauser

Samo z duhom smo lahko mrtvim blizu!

Ni žalosti na tem svetu, ki se ne bi upokojila, ne bolečine, ki ne bi odnehala, ne solza, ki ne bi usahnile. Čas v božjih rokah je čudovit zdravnik.

Glejte, dragi prijatelji, ko je bila žalost neizmerna, ko se nam je zdelo bolečina neznosna, nismo mislili, da bo čas upokojil eno in drugo. Toda je tako, da je v času na svoj način skrita tudi večnost, ki s svojo blaženo močjo zmaga človeška občutja in prinaša mir.

Sedem in dvajset let je preteklo, ko je padla groza čez Vetrinjsko polje, ko so se napolnile kraške jame s krvjo in trupli tistih, ki so se uprli rdeči tiraniji. Osem in dvajset, devet in dvajset, trideset let je minilo, ko so po cestah in po domovih pod krogli komunističnih likvidatorjev padale slovenske žrtve.

Po tolikih letih mirnega življenja v zdomstvu se nam zdi kakor da vse to ni bilo res, da ni moglo biti toliko zverinstva, ko nekdanji krvniki hodijo po svetu in oznanjajo bratstvo med narodi in če treba, se priklonijo pred papežem v Rimu in pred Nixonom v Washingtonu.

Vaški stražarji, domobranci, četniki, talci, koncentracijska taborišča — mnogim so ta imena po dolgih letih res samo še imena. Nimajo več volje niti več sile, da bi v ta imena vlili kri, jih oblekli v meso — ne želijo več pogledati v dejstva iz preteklosti, žele samo še vse hučo povabiti in živeti od večeraj naprej.

Vendar, kar je živelo in imelo od Boga vdahnjeno dušo, ni umrlo. Še živi. To je dejstvo, ki ga tudi čas ne more prerasti. Vsak, ki je bil rojen za ta svet, je bil rojen za večnost. S telesom je sicer živel v času in za dobo, ki je bila v Bogu zapisana, odhod iz časa pa je začel večnost.

Poglejte, dragi moji, vsi tisoči, ki se jih danes spominjamo, so šli isto pot. Dvajset, trideset, štirideset let so živeli v času, ko so po nasilni smrti odšli iz njega, so pustili na tem svetu pečat večnosti, odtis večnosti. Ta nikdar ne zgine, ni ga mogoče sprati, ne z molkom zakriti, ne z zgodovinskimi lažmi skriviti.

Vsi ti ljudje so živeli in mnogi bi še živeli. Morda tu med nami, morda

v Argentini, morda v Kanadi, v Avstraliji, na Koroškem ali na Goriškem. Živeli bi kakor mi danes.

Toda bili so vrnjeni v roke krvnikom in se pridružili vrstam tistih, ki so odšli pred njimi. Čudno, ti mrtvi, ki leže na vesti teh, ki se krivijo na vse strani, danes bolj spodkopavajo trhlenost napihnjenege komunističnega reda doma kakor so ga mogli živi. Kri krivično umorjenih je strašnja rja, ki razžre, čeprav počasi, tudi najmočnejše železo.

Prav zavoljo tega sem tako trdno prepričan, da nam takile Spominski dnevi ne smejo biti le bridka žalost, temveč bolj dnevi za meditacijo, dnevi za razmišljanje in iskanje.

Malo pomeni, če znamo ob Spominskih dnevih znova prešteti vse mrtve in obujati spomine na leta revolucije. Če delamo le to, bomo Spominske dneve le šablonsko ponavljali iz leta v leto.

Spominski dnevi imajo svojo globoko vrednost v razmišljanju. Zakaj krivica tolikokrat zmaga, kdaj in kje prestano trpljenje zacvete in rodi svoj sad, kaj se pravi ravno hoditi, kaj se pravi, ne se kriviti pred javnim mnenjem, kaj se pravi stati za resnico, četudi sam, tudi takrat, ko se krive celo tisti, ki bi morali biti svetilniki? Je resnica več vredna kakor življenje, več vredna kakor družinske vezi? V čem smo stali mi in v čem smo omagali? V čem še stojimo in v čem smo že opešali? Kaj nam še pomenia značajnost, zvestoba idealom? Kaj nam še pomenja to, za kar so bili ti-soči pripravljani umreti?

To, dragi prijatelj, pogloblja vrednost Spominskih dnevov. Zavoljo tega so lepi in zavoljo tega so potrebni. Zrcala so. Če se hočemo pogledati vanje, se bomo videli kakšni res smo — brez mask in brez olepšavanja.

Sedem in dvajset let je mimo. Življenje gre svojo pot, ne ustavlja se — ne zavoljo krivic, ne zavoljo smrti. Celi narodi so zginili iz zgodovine, svet je stal naprej in čas se ni ustavil. Toda na eno ne pozabimo: večnost utripa od vekomaj do vekomaj in v tej večnosti je ohranjeno vse, kar je v času zginilo in v času umrlo. Mislimo na to, ko v duhu obiskujemo prah teh, ki so bili nekoč z nami. V teharskih grobeh raste nad njimi trava in žito, po gmajnah robida in srobot, toda ta prah je poleg dobrih ljudi doma edino, kar domačo zemljo še posvečuje.

Če v nas ne bo moči za resnico stati, so Spominski dnevi brez pomena. Če v nas ni več zavesti, da je resnico treba oznanjati ne le z besedo, temveč tudi s trpljenjem, če treba, bodo Spominski dnevi brez vsebine.

Naše zadržanje mora biti vedno tako, da mrtvim ne bomo delali sramote in tako, da bodo krvniki teh žrtev dobro vedeli kako stojimo in da mrtvih nismo pozabili, čeprav jih doma skušajo zakriti s pozabo. Ne gre za maščevanje, toda pravica in resnica ne sme trpeti na rovaš tistih, ki se resnice boje in ne tistih, ki bi preteklost radi odrinili in z molkom šli preko mrtvih. Mnogo jih je, ki v srcu sicer mrtvih niso zatajili, toda molk, ko bi morali za resnico spregovoriti, je znamenje šibkih ljudi.

Strašna je moč časa, ki prinaša pozabljenje. Kakor brezno brez dna je, ki požira dogodke in jih skrije vase.

Toda še strašnejšo moč ima duh. Čas s pozabljenjem vred je vendar ograjen, duh pa je brez meja.

O, ko bi se mi vsi zavedali, kaj vse bi lahko napravili, ko bi dali duhu vsaj toliko možnosti kakor ga dajemu času! Kako marsikaj drugačna bi bila naša gledanja, koliko manj sodbá križem kražem bi bilo, koliko manj farizejske modrosti in koliko več značajnosti.

Samo z duhom smo lahko mrtvim blizu, samo z duhom lahko preletavamo leta, ki zasipajo preteklost v pepel. Brez duha bo nas same zametel čas in bomo nazadnje samo revni potniki brez luči, brez sija in vendar bi morali kazati pot z njim vsaj rodu, ki je iz nas zrastel.

Glejte, dragi prijatelji, v tem vidim globino Spominskih dnevov, v tem vidim pravo počast tistih, ki so dali vse, kar so imeli. Zavoljo duha so veliki, zavoljo duha so še vedno živi, zavoljo duha so ušli času, čeprav so v njem s telesom umrli. Ostanimo jim blizu ne le s slavospevi, ki so besede, ostanimo jim blizu z duhom, ki edino more vezati žive in mrtve.

(Govor na spominskem dnevu v Pengilly)

Mladost

Čutim žar v mišicah svojih,
ogenj v žilah
in plamen v srcu.

Ne vem,
odkod bo vihar pridivjal
in kam bo usmeril moj žar,
in kje bo zanetil požar?

Rad poiskal bi določeno smer,
toda — sam!
Kažipote vse puščam v nemar
— še mrzki so mi.

Sam
pa ne vem kam...

O. M.

Pred tridesetimi leti

Letos mineva trideset let, ko so se pri nas v Sloveniji začeli tisti sicer strahotni, a tudi veličastni časi, katere je v svojem videnju preroško napovedal veliki slovenski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič na mladinskem taboru v Celju 29. junija 1937.

Takole je govoril vladika:

„Danes je za Celje velik dan, saj je tu zbrana velika množica pogumnih mož in fantov.

Živimo v velikih časih kakor nikoli.

Naš čas je velik, ker dela veliko hudobijo. Kako strašno se je hudobija razpasla na vseh straneh! Države same jo podpirajo, saj že po šolah otroke uče, da je treba odstraniti vse, kar spominja na Boga. Res, hudobija našega časa je velika. — Velik je naš čas, ker dela mučence. Povsod zahteva od mnogih, da dajo v najhujšem trpljenju življenje za našo vero. Koliko so jih že usmrtili ob najstrašnejših mučenjih kakor v prvih dobah krščanstva.

Velik je naš čas po velikih možeh. Imamo velike papeže, ki so nam v teh dobah dali zanesljive smernice, po katerih se more naše ljudstvo ohraniti pred nastopajočo hudobijo. Zato bomo te smernice, možje in fantje, proučevali in učili ljudstvo, kako se je treba po njih ravnati.

Velik je naš čas tudi, ker je čas premnogih čudežev. Ti nas sredi nevere, v kateri živimo, dvigajo k zaupanju v božjo Previdnost, da nas Bog nikoli ne zapusti, ampak tudi po izrednih potih čuva nad nami in za nas skrbi.“

Morda nikjer drugod tako kakor v Sloveniji, je mladina proučevala socialni nauk Cerkve in večno veljavna katoliška načela. To znanje si je temeljito osvojila. Kdor je prisostvoval tekmam tega zannja, je začuden strmel. Slovenski možje in fantje pa so ne samo temeljito poznali socialni nauk Cerkve, ampak so tudi dobro poznali vso zmoto marksizma in komunizma. Dobro so vedeli, da je to največja sodobna zmota in laž, da je uresničenje marksizma v politiki, gospodarstvu in družbenem življenju v obče, za vsak narod največja nesreča in tragedija. Pa ni ostalo samo pri proučevanju, ni se končalo s tekmami v znanju; teoretično znanje je prehajalo v odločen zagovor in obrambo krščanskega socialnega reda, izdelovali so se konkretni načrti za uresničenje tega reda. Po drugi strani pa so se ti možje in fantje odločno uprli pronicanju in prodiranju marksizma v naš narod in odklonili vsako obliko marksizma, tudi trojanskega konja — krščanski socializem. Impozantni so bili paradni in športni nastopi naše mladine, a impozantnejši je bil vtrajen boj za zmago katoliških načel in katoliškega socialnega nauka v življenju in delovanju slovenskega naroda. Povsod so rastle novi mladi kadri, ki so izšolani, načelno utrjeni,

versko pogobljeni, bojevali boj za lepšo narodno bodočnost. Pred nami je stala nova, mnogo obetajoča slovenska pomlad.

In privršal je vihar druge svetovne vojne. Sovražniki so nas zasedli, razdelili, pobijali in na vse načine uničevali.

Izpolnilo se je, kar je napovedoval v svojem zadnjem javnem govoru naš veliki škof!

„Toda imeli bomo še večje čase! Morda bomo imeli še hujše čase! Hudobija bo še rastle, to vidimo od leta do leta. Tudi pri nas na Slovenskem je že začela s svojim groznim delom. Upam pa, da vas, možje in fantje, ta hudobija ne bo niti zapeljala niti uplašila, ampak da se boste z vso krepkostjo uprli njenemu prodiranju.“

Slovenski možje in fantje so se uprli tako zunanjemu kakor notranjemu sovražniku. Zunanjemu sovražniku, ker je hotel z zvijačo in nasiljenj izbrisati slovenski narod s površja naše zemlje.

Uprli so se notranjemu sovražniku komunizmu, ki je oklical v dobi sovražne okupacije socialno revolucijo in jo začel izvajati v najbolj brezobzirni brutalni nečloveški obliki. Toda naletel je na odpor, kakršnega ni pričakoval. In ker za vsakim odporom stoji voditelj, je sklenil njihovo likvidacijo. In padali so, zahrbtno ustreljeni, zaklani, strahotno mučeni in barbarsko pobiti naši najboljši možje in fantje; pa duhovniki, politiki, župani, javni delavci, študentje, kmečki fantje in delavci; žene in dekleta.

V teh trenutkih se spominjamo blagega in svetega duhovnika prof. dr. Ehrlicha; se spominjamo odličnih voditeljev slovenskih fantov Ivota Peršuha in Majdiča, se spominjamo zavednega slovenskega naprednjaka, gospodarstvenika ter industrijalca Praprotnika; z ljubeznijo venčamo spomin zlatih, a odločnih katoliških študentov Kiklja, Župca, Grozdeta; nepozaben in večno spoštovan bo ostal v našem spominu nekdanji ban dr. Marko Natlačen; danes se spominjamo svetniških, mladini popolnoma predanih, strahotno mučenih in zverinsko pobitih duhovnikov župnika Komjanca in Nahtigala. Z vsem spoštovanjem se klanjamo spominu pred 30. leti pobitih županov Brulca, Bastiča, Pogačnika; že danes naša srca stiska groza in bolečina ob spominu na junaški ženi kakor sta bili učiteljica Vidmarjeva in gospa Novakova. In poleg teh še dolgo, dolgo vrsto žrtev in mučencev iz te dobe komunističnega zločinskega besnenja in divjanja.

Vsi ti so stali pred izbiro: ali življenje za ceno komunizma ali smrt za zvestobo narodu in veri. Izbira je bila dana, odločitev strahotna. Odločili so se, kakor je naročil škof Jeglič:

„Bog Stvarnik, Bog Odrešenik in sveta Cerkev, to so stebri našega delovanja in neusahljivi vir naših moči.

Zvesti bomo ostali, pa naj pride nad nas karkoli, tudi če bi morali postati mučenci! Po robu se moramo postaviti hudobnim silam, da se bomo izognili njihovim strahotam. Tako bomo veliki dočakali velike čase.“

Umrlí so vsi ti, in mi smo dočakali velike čase, ki ponovno stóje pred

nami. Njim je govoril škof Jeglič in jih je pripravil in opozoril na velike dolžnosti do Boga in slovenskega naroda.

Nam pa danes govore vsi ti mrtvi slovenski junaki. In kaj nam govore?

Gospod prof. Ehrlich, kaj nam danes naročate? študirajočo mladino ljubite, zanjo skrbite, utrjujte jo v krščanskem življenju. Naučite jo ljubiti domovino in bližnjega, vodite jo k Bogu.

Da gospod profesor, to delamo in bomo delali dokler nam bodo dale moči. In še nekaj vam obljubljam v tem slovesnem trenutku: iz ljubezni do revežev, bolnikov, pohablencev bomo vse storili, da dokončno zgradimo ta dom, ki naj bo zavetišče tistim, ki ste jih vi v življenju tako zelo ljubili.

Ivo Peršuh, Majdič, Kikelj, Grozde, kaj nam naročate?

Naj vam ne bo za mladino nobena žrtev pretežka. Samo z molitvijo in žrtvijo jo boste ohranili zvesto narodu in veri. Lepa je ta vaša mladina, polna telesnega in duhovnega zdravja, polna idealov. Živite z njo in za njo.

Ti slovenska mladina pa ostani zvesta idealom in načelom, za katere smo se mi borili, in trpeli in mučeniško umrli. Naša smrt naj ne bo vaša groza temveč spodbuda, da se med seboj povežete, da v bratski slogi sodelujete in se neustrašeno borite in delate za ideale in načela, za katera smo mi žrtvovali najdražje, kar smo imeli, svojo kri in življenje.

In vi gospod ban, naj slišimo Vaš glas! Nikdar ne pozabite, da ste sinovi trpečega in krvavečega slovenskega naroda. Ne po svoji, po tuji krivdi je danes slovenski narod po komunizmu zaslužjen. Možje in fantje, žene in dekleta, vaša sveta dolžnost je odločna borba proti brezbožnemu in protinarodnemu komunizmu vse dotlej dokler narod iz te sužnosti ne bo osvobojen. Bodite in ostanite v borbi edini, složni; nič naj vas ne razdvaja, družji pa naj vas vse ljubezen do trpeče domovine, do vaših bratov in sester v domovini in zdomstvu.

Gospod ban, vaše naročilo je naša obljuba. Slovenci danes tukaj v Argentini, Slovenci smo in ostanemo kjerkoli. Svoje krvi ne bomo zatajili ne v sebi ne v naših potomcih in za svobodo naših bratov v domovini nam nobena žrtev ne bo pretežka.

In vidva slovenska duhovnika Komlianc in Nahtigal, ki iz večnosti gledata naš narod v domovini in nas tukaj v zdomstvu, kaj nam v tem trenutku povesta?

Mi smo umirali za vero in dom. Zato naročava in priporočava, kar je priporočil nadškof Jeglič:

Možje in fantje, držimo krstne obljube. Mi smo božji otroci, pa verujemo, da je Bog Oče naš Stvarnik in da se je Kristus za nas učlovečil, da bi nas odrešil. Zvesti bomo ostali katoliški Cerkvi zaradi njenega večnega ustanovitelja, zaradi njenih nauk, ki nas edini morejo obvarovati pogube.

Tako obljubljam prepričani, če zgubimo vero zgubimo vse: narodnost, svobodo in srečo.

Zvestoba je lepa krepost in mi jo moramo vsak dan v sebi krepiti.

Ob spominu na naše junaške mučence izpred tidesetih let in ob spominu na tisoče mož, fantov, žena in deklet, ki so jim v mučeništvu in smrti sledili v naslednjih letih, se moramo živo zavedati, da imamo do vseh teh veliko dolžnost: ohranjovati vedno živ spomin nanje in vsak dan znova obnavljati zvestobo načelom in idealom ter zgledu, ki so nam ga zapustili; to se pravi ostati moramo trdni in odločni v veri, ki smo jo od staršev sprejeli kot največjo in večno dobro, ki je vredna krvi in življenja kakor so to potrdili ti, ki se jih danes tukaj spominjamo; ostati moramo zvesti narodu iz katerega smo izšli, moramo z vso resnostjo in odgovornostjo skrbeti, da zvestobo in ljubezen do slovenskega naroda in slovenske domovine gojimo in ohranjamo v naših otrokih in po njih v daljnih zanamcih; nadaljevati moramo idejno borbo, do popolnega uničenja komunistične tiranije nad slovenskim narodom. Osvobojenemu narodu pa pomagati, da se bo dvignil iz socialne podrtije, v katero ga je pahnil komunizem.

Vsak odmik od teh principov pomeni izdajstvo nad borbo, ki smo jo družno bojevali in nad žrtvami, ki so v tej borbi padle.

V tem trenutku vsak zase in vsi skupaj obnovimo in potrdimo našo zvestobo veri, narodu in domovini; našim mrtvim in nepozabnim junakom pa zakličimo: večna jim slava!

Dr. Tine Debeljak

Še v tretje o Katynu

O Katynu smo pisali že dvakrat v našem Vestniku, v predzadnji dvojni številki lanskega letnika (V-VI, 1971) in prvi (I) letošnji 1972. Ker v tretje gre rado, je resnično prinesla priložnost, da moramo pisati o Katynu ponovno. Vse namreč, kar se godi sedaj v svetu okrog tega sovjetskega masovnega umora iz l. 1940, mora zanimati tudi nas Slovence, ker v vseh teh vprašanjih gre vzporedno tudi za nas, za naše katynske jame in pokole. Ko bo uspelo Poljakom prinesiti katynski pomor na mednarodni forum in ga obsoditi, se bodo odprla vrata tudi za zahtevo po mednarodni obsodbi našega slovenskega Katyna v kočevskih gozdovih in drugih „superkatynov (kakor je npr. hrvaški ob Pliberku — 150.000! Zato moramo vestno registrirati vsako novost v nazadovanju ali napredovanju poljskega Katyna.

Angleška objava tajnega poročila o Katynu iz l. 1943

Letos koncem pomladi so Angleži dali v javnost tajne dokumente iz arhivov druge svetovne vojne, ki so bili dozdaj nedostopni. Med temi dokumenti je tudi zaupno poročilo tedanjega angleškega poslanika Owena

O'Malley-a pri poljski begunski vladi v Londonu, v katerem 24. maja 1943 poroča svojemu zunanjemu ministru Edenu o pravkar odkritem katynskem zločinu (13. 4. 1943). To poročilo je bilo skrajno zaupno ter je poročalo o katynskem masovnem umoru pač tako, kot so bili Poljaki informirani iz domovine. Opiše naravnost makabristični prizor, kako so ubijali častnike — „plašč so mu vrgli čez glavo in ga ustrelili v tilnik, na kar se je zvrnil k tovarišem, ki so ležali v jami kot sardine v škatli“. Važno pri tem poročilu pa je to, da je podal svoje prepričanje, da so zločin zagrešili sovjeti in to tolmačenje sugerira tudi angleški vladi.

Samo to vsebuje ta dokument, ki je važen zato, ker se je vse doslej v angleški politiki molčalo o Katynu.

Komentiranje tega poročila

Ta objava je vzbudila angleškega publicista lorda Nicholasa Bethella, ki je znan po svojih razpravah o poljsko-sovjetskih razmerah, da je napisal za najbolj razširjeni list Sunday Times članek pod naslovom: *Velika laž* in podnaslovom: *Katyn: molk kot dolžnost. — Kako je angleška vlada pomagala zakrivati zločin*. Zanimivo je, da je ta članek v nemščini izšel že 9. junija v listu Die Zeit in smo ga mi 13. julija v uvodniku Svobodne Slovenije že povzeli (Resnica o Katynu prihaja na dan), dočim je v tukajšnje buenosaireske poljske časopise prišel šele 20. septembra (Glos Polski)! Najvažnejši uspeh gornjega poslanikovega poročila je ta Bethellov članek, ki je povzet po njem in drugih omembah v Dokumentih in po že objavljeni literaturi ter ponazarja to, kar je dal poljski prevod v naslov: *Katyn in Anglija*.

Iz tega članka se vidi, kako je angleška vlada reagirala na odkritje katynskega zločina. Bila je konsternirana in se je zbala, da se bo razbilo zavezništvo med AA in Sovjetijo. Čutila je, da je Goebbels s propagandno publiciteto o sovjetskem umoru v Katynu hotel prav to, česar so se AA bali. Zato se je angleška vlada od vsega početka postavila na — *sovjetsko stran*. 19. aprila je Eden izjavil, da je storil vse, „da bi Poljake prepričal, da je to samo nacistični propagandni trik, da razdruži zaveznike“. Tudi je izjavil v parlamentu, da „nikakor ne želi, da se meče krivda za ta zločin na koga drugega kakor na skupnega sovražnika“, to je: naciste. Prav tako Churchill. Ko je bil poljski ministrski predsednik general Sikorski pri niem v tej zadevi, mu je cinično odgovoril: „Če pravite, da so mrtvi, jih ni najboljši volji ne morete več oživeti.“ In potem je izjavil, da „nobena vlada, ki hoče uživati britansko gostoliubnost, ne sme priobčevati člankov, ki bi nasprotovali temelinim načelom zavezniške politike“. To je bil pritisk na poljsko vlado. Poslanikovo poročilo je Eden skrnil pred poslanci, šele po daljšem času so ga dobili v roke samo člani vlade in kralj.

Nista pa Eden in Churchill samo molčala k sovjetskemu zločinu, temveč sta se postavila odločno na sovjetsko stališče nacističnega zločina

in sta dovolila celo — *protipoljske manifestacije*. Tako so celo nekomunisti zahtevali od Churchilla, da ga podpro — naj „ne trpi nacistično-poljske propagande in naj prepove Poljakom igrati Goebbelsovo igro“. Filokomunisti so pa celo zahtevali, naj izžene poljsko begunsko vlado, oz. naj ne daje papirja za njeno časopisje...

Razumljiva bi bila ta angleška politika, da je bila iskreno prepričana o nacistični potvorbi. Toda Bethell prinaša izjave raznih vodilnih angleških osebnosti, ki so bile osebno prepričane, da imajo Poljaki prav, pa so morali proti prepričanju igrati sovjetsko vlogo. Take izjave o „nemirni vesti“ so dali Allen, Cadogan... Poslanik O'Malley piše, da so „morali prisiljeno dober glas Anglije uporabljati za to, da krijejo zločin, tako kakor so sovjetski morilci zasadili na grobove drevesa, da jih zakrijejo... Na nas pade prekletstvo sv. Pavla o tistih, ki vidijo zlo, pa k njemu molče...“ Cadogar je že leta 1943 priznal, da mu je „hudo, če pomisli, da bodo kaznovali vojne zločince-naciste, molčali pa o katynskem zločinu zaveznika...“ Vsi višji uradniki angleške vlade in vlada sama je bila prepričana, da so častnike pobili sovjeti, delali so pa proti temu prepričanju, da obranijo — zavezništvo. Vest in čast sta se umaknili — politični koristi. O'Malley odločno trdi: „Leta 1943 sem bil prepričan, da so sovjeti pobili vojake. Pa tudi Churchill ni o tem dvomil in tudi ne njegova vlada.“ Lord Bethell zaključuje svoj komentar: „Britanska vlada se je spustila v kompromis z resnico in je dala avtoriteto v službo — laži. Drugače bi sovjetska verzija o zločinu ne našla toliko privržencev... Anglija nosi še vedno moralno odgovornost za Katyn, ne veliko sicer, toda resnično.“

Glavna zasluga objave poslanikovega dokumenta iz leta 1943 je ta, da se je ob njej odkrila cinična vloga angleške vlade: za *angleške* interese je žrtvuje tudi dobro ime, čast, morala... in — mali narodi.

Še nekaj komentarja

Rečeno mi je bilo, da je dokument *prvo priznanje* zaveznikov sovjetskega zločina.

Tega ne moremo trditi, kajti to poslanikovo poročilo ni nobeno uradno priznavanje angleške vlade, temveč samo poročilo poslanika svojemu šefu, ki pa ne krije svojega prepričanja. To je bilo njegovo osebno prepričanje, ki ga je dobil po preštudiranju virov — da bi sam raziskaval na terenu katynski problem, je nesmisel, saj je bil v Londonu —, temveč je imel dostop do virov, od koder je dobivala poljska vlada svoja obvestila, in jim je verjel. Tedaj — v maju 1943 — je namreč že nekaj tednov raziskoval katynske grobove Poljski Rdeči križ, imenoma dr. Wodzinski, ki jih je začel raziskovati 29. aprila 1943. Poročilo poslanikovo je torej potrditveno stališča poljske vlade, pri kateri je bil akreditiran. Nič drugega.

Prvo priznanje zaveznikov, da je katynski umor *sovjetsko* delo, pa lahko smatramo dejstvo, da katynski zločin na Nürnberškem sodišču za

vojne zločine *ni bil pripisan nacistom*, temveč se je molče šlo preko njega. Zakaj neki, ko bi vendar ta „največji zločin XX. veka“, kakor so ga tedaj imenovali, moral biti kaznovan ob tej priložnosti sojenja vojnim zlačincem. Churchill sam piše v svojih spominih (Obrat usode, poglavje XXXVII): „Sovjetska vlada ni izkoristila priložnosti, da bi se osvobodila strahotne obtožbe dovolj verjetno, in bi zvrnila na definitiven način krivdo na nemško vlado, katere glavni predstavniki so se nahajali na obtožni klopi, braneč svoja življenja.“ Tu Churchill indirektno priznava sovjetsko krivdo. *Neomemba zločina pomeni v tem primeru priznanje nenacistične krivde*. Čigave torej?

Drugo resnično priznanje sovjetskega zločina od strani enega od zaveznikov je prišlo l. 1952 iz USA. Združene države so tedaj ustanovile v parlamentu poslansko komisijo za raziskovanje katynskega zločina. Predsednik te kongresne komisije je bil demokrat R. J. Maddern, odborniki pa še trije demokrati in trije republikanci. Ta komisija je dne 2. junija 1952 izdala svoje sklepe, ki jih priobčujemo dobesedno za njen — 20-letni jubilej, ki je vreden spomina; kajti „enoglasno je ugotovila, da pade odgovornost za zločin na Sovjetsko zvezo“.

Sklepi: 1. Kongres naj se obrne na Prezidenta, da pošlje poročilo te komisije na ONU (Zvezo narodov). — 2. Kongres naj prosi Prezidenta, naj delegacija USA pri ONU zahteva sklicanje generalne skupščine, ki naj preštudira katynski zločin. — 3. Delegacija ONU naj doseže, da se pošlje zadeva na mednarodno sodišče v Haag, in 4. *Potrebno je, da se ustvari mednarodna komisija, ki naj študira tudi druge masovne zločine in zločine proti človečnosti*.“

Ti sklepi so dovolj odločna obsodba Katyna, toda — ostali so samo na papirju. Tedaj je umrl Stal'in, hrivec vsega, in Hruščov je vodil politiko „koeksistence“. Politika se je spremenila in — pred koristmi svetovne politike so se umaknile koristi malih narodov. V tem času je celo angleška kraljica — ne samo Churchill — stiskala roko krivcu jugoslovanskih katynskih jam...

Katynski zločin ni prišel še pred sodišče in še ni bil obsojen. In tudi ne vsi manjši in večji za njim.

Katynska zadeva danes?

Predhodni članki v našem Vestniku so nastali prav zaradi tega, ker je angleški poslanec — konservativec — Airey Neave začel lani v angleškem parlamentu s poskusom ustanoviti posebno komisijo in preko nje spraviti katynski zločin na mednarodno polje. Pobudo zato sta mu dali dve knjigi o Katynu, o katerih sem govoril v prejšnjih člankih. Airey Neave ni uspel. Oktobra 1971 je namreč angleška vlada odklonila podpreti mednarodno raziskovanje katynskega zločina. Angleška vlada ni šla tako daleč, kakor l. 1954 ameriška.

Pač pa se je na iniciativo istega poslanca sestavil iz angleških politikov, lordov in odličnih javnih oseb skupno s predstavniki eksilne poljske vlade posebni odbor za postavitev spomenika katynskim žrtvam v Londonu. Videti je, da se bo spomenik postavil prihodnje leto, zdaj že zbirajo mesto, kjer naj bi stal — v končni odločitvi sta dva prostora: v Kensingtonu v trikotju med Cromwell Road in Victoria in Albert muzeja, ali pa na — pokopališču pri cerkvi sv. Luka v Chelsea.

Po vsem svetu zbirajo prispevke za ta spomenik angleško-poljske počastitve pobitim. Toda — *angleška vlada ne pusti napisati na spomeniku: kdo je zakrivil ta zločin*. Tudi naj bi bil postavljen samo za tistih 4243 pobitih iz treh taborov, za katere je ugotovljeno, da so bili pobiti v Katynu.

Amerikanski „Times“ se vprašuje, zakaj se vlada boji napisati na spomenik ime zločinca, ko je vendarle dokazan iz verodostojnih virov. Tudi ne ve, zakaj naj bi bil spomenik veljal samo tem štirim tisočem, ko je vendar bilo pobitih istočasno še drugih osem tisoč; in sploh: zakaj naj bi spomenik ne bil postavljen v spomin vsem Poljakom, ki so padli v tuji zemlji. Ali se boji protestov Sovjetske zveze? Saj bi vendarle tak protest še najprej spravil zadevo pred mednarodno sodišče.

„Dziennik polski“ iz Londona, ki piše o teh odmevih (19. avg. 1972) pristavlja zahtevo, „naj se kosti vseh teh žrtev prepeljajo v poljsko zemljo, za katero so se borili in padli.“

Vsekakor je objava poslanikovega poročila O'Malley-a povzročila v svetu veliko razgibanost in sklad za spomenik je v teh mesecih močno narastel prav zaradi tega. Mnogi Angleži darujejo že zato, da si potolažijo — slabo vest in operejo čast. V samem parlamentu je takoj prve dni pristopilo k Neavejevi spomenici 20 novih poslancev, tako da jih ima v parlamentu že okrog 300, ki zahtevajo obravnavo Katyna.

Drugo poročilo poslanika O'Malley-a

„Dziennik polski“ je 26. avgusta začel priobčevati drugo pismo poslanikovo, ki ga je na zahtevo Edena in Churchilla pisal v začetku l. 1944 notem ko je sovjetska vojska zasedla Katyn in so sovjeti začeli s svojim raziskovanjem zločina. Tu poslanik poroča o delu sovjetske komisije ter jo primerja z nemško glede verodostojnosti. Za Nemce pravi, da so povabili mednarodne zdravnike, med katerimi je bil tudi Francoz „nikakor ne nacist“, ter so pritegnili tudi Poljski Rdeči križ, dočim so sovjeti povabili samo pet svojih učenjakov — niti satelitskih zdravnikov ne, ter že to kaže na „njihovo slabo vest“. Vnovič poudarja svojo vero v sovjetski zločin.

Tudi to poročilo spremlja komentar, ki ga je napisal Ian Colvin pod naslovom: „*Ruska krivda za katynski zločin je potrjena na novo*“. V tem komentarju je važna takoj prva ugotovitev: Churchill je pisal Edenu, naj zahteva od O'Malley-a kot poslanika pri poljski vladi, to poročilo, toda s pripombo „*nobeden naju ne sme o tem črhniti niti besedice!*“.

Zopet — molk.

Londonski poljski list „Dziennik Polski“ ki je začel 26. avgusta letos priobčevati to poročilo s pripombo, da ga bo nadaljeval prihodnjič, ga v naslednji številki 2. septembra *ne nadaljuje*. Zato ne morem poročati kaj več.

Kot sem zapisal: Slovenci moramo zasledovati poljsko zadevo s Katynom, kajti z njim je zvezana usoda tudi naših katynskih jam. Kakor vidimo: Katyn ne more in ne more pred mednarodno sodišče, kajti — ni stranke, ki bi ga prijavila. Sovjetska zveza bo kot zločinec uporabljala vsa mednarodna sredstva, da zavre vsak poizkus; poljska vlada v Varšavi pa tudi ne. In ta poljska vlada v Varšavi ima legalno pravico — kot članica Zveze narodov — prinesiti zadevo pred mednarodni forum. Ali pa kakšna druga članica. ZDA je pred leti poizkusila, pa odstopila tik pred izvršitvijo. Britanija je nov poskus odklonila pod pretvezo, da „Britanija ni kompetentna v tej zadevi, a pripisovati komur koli krivdo, ko je preteklo že toliko let, bi odprlo stare rane. Sovjetska zveza bi vzela to za sovražno dejanje. Poleg tega pa poljska vlada (v Varšavi), katere želje v tej zadevi je treba upoštevati, pravi, da je zanjo ta zadeva končana.“

Tako je za sedaj katynska zadeva končana tudi za britansko zbornico. Ostane samo še spomenik in svetovna — vest.

Nekoč se bo tudi ta zbudila.

Viri: Evelina Zoltowska: Vigésimo aniversario del crimen de Katyn (Estudios sobre el comunismo 1960, No. 27). — Themen der Zeit, Zürich, 9. jun. 1972. — Głos Polski, Bs. As., 22. sept. 1972. — *Dziennik Polski*, London, 26. avgusta 1972.

— — — —

Biti junak v eni minuti ali v eni uri je lažje, kakor prenašati vsakodnevno življenje v tihem junaštvu. Vzemite naše življenje v tem enoličnem delu, za katero vas nihče ne bo hvalil, katerega junaštvo nihče ne opazi, s katerim v nikomer ne boste vzbudili zanimanja. Kdor prenaša sivo vsakdanjost in pri tem ostane človek, je resnični junak.

Dostojevski

Predvsem se skušaj ozdraviti od strašne bolezni, ki se kot nadležna muha vrača, čim bolj se je otepaš. Skušaj se rešiti skrbi, kako se drugim ljudem kažeš. Samo za to skrbi, kako si pred Bogom, in za to, kakšno mnenje o tebi ima Bog.

Kierkegaard

Vsakoletnega velikega slovenskega romanja v Luján v Argentini se redno udeležujejo tudi slovenski protikomunistični borci. Udeležili so se tudi letošnjega. Na gornji sliki so v ospredju odborniki in člani DSPB v Argentini: Miha Benedičič, starešina Valentin Urbančič (nósi društveno zastavo), Rudolf Smérsu, Bogo Pregelj, Pavle Rant, Jože Markež, Edi Škulj, Franc Zorec, Avgust Jeločnik, Stanko Hafner, Lojze Dolinar, Lojze Žužek in dr.

Problem slovenske politične emigracije

Vem in dobro čutim, da je v naši skupnosti prišlo že tako daleč, da mnogi nimajo vneme za nobeno stvar več, ki zahteva žrtve in čas. Mnogi že mislijo, da je postalo nepotrebno vse, kar vzdržuje načelnost in trdnost. Glavno jim je še pozabljenje preteklosti in tiho prehajanje v tisti mir, kjer se človek posveti le delu, ki prinaša dobiček. Načelnost in trdnost pa naj nosijo nekateri, toliko, da pred svetom še stojimo kot politična emigracija.

Ne zamerite mi zavoljo tega, če se na tem občnem zboru dotaknem nekaterih problemov in povem javno in odkrito svoje mnenje. Skrajnosti, ki se kažejo v človeški družbi, odsevajo tudi v naši slovenski skupnosti. Kakor rušijo družbo, tako rušijo tudi našo skupnost.

Množični obiski v domovino

Naj omenim prvo množične obiske v domovino. O tem problemu sem javno že nekajkrat povedal svoje mnenje. Tokrat bi se rad omejil posebno na en negativni moment pri tem problemu, ki se posebno kaže v zadnjem času. *Mnogi, ki se z obiska vrnejo, ne morejo prehvaliti, kako čudovito je vse doma, niti z besedo pa ne vedo omeniti sence in temnih strani.* Nihče med nami ni toliko neumen, da ne bi vedel, da spremembe so. Morale so priti, ker jih je čas prinesel. Čudno se mi le zdi, da tisti, ki hvalo pojo, ne morejo doumeti, da so za te spremembe odšli sto in sto milijoni ameriških dolarjev, milijoni in milijoni vojne škode in milijoni iz premoženja tistih, ki jim je bilo vse zaplenjeno.

Življenje moreš soditi, če ga živiš in sicer živiš tam, kjer ga hvališ. Kako je mogoče hvaliti vseprek življenje, ki si ga gledal en mesec in ga preživljal z ameriškim dolarji, ne z delom tam kakor tisti, ki živijo na domačih tleh.

Še bolj čudno se mi zdi, *da tisti, ki jih je OZNA povabila na razgovor, molče o tem in še bolj o tistem, kar jih je vprašala.* Sprejemam objektivno poročanje, žalostno pa je gledati našega človeka, če si ne upa povedati cele resnice.

In še nekaj, silno je malo tistih, ki bi vedeli povedati kaj o *idejnih premikih.* Vse gledanje je usmerjeno v materialno stran, kaj si lahko kupiš za toliko in toliko dolarjev in kaj si lahko privoščiš za tak in tak denar. *Mar res nekaterim nič ne pomeni duhovna stran življenja, nič ne pomeni resnična svoboda, nič ne pomeni precenjanje duhovnih dobrin,* tistih, ki doma smejo dihati javno in tistih, ki smejo živeti odkrito le privatno?

Odkrito povedano, pričakoval sem od mnogih več pameti, več treznosti pa tudi več poguma in pripravljenosti svoje mnenje tudi tam odkrito po-

vedati, če je kdo v to izzvan. Pa bo menda res tako kakor mi je nekdo dejal: Z nočjo se me je oprijela čudna tesnoba, posebno, če sem bil kje sam. Spomin — globoko zakopan!

Ni ga lahko izruvati v rodu, ki je grozote revolucije doživel. *Želi pa si človek vsaj to, da bi tisti, ki imajo todle velika usta, upali ta usta odpreti tudi doma, ne pa v neki plašnosti brbljati hvalo tja v en dan.* Bilo bi krivično ne priznati kar je ustvaril naš nasprotnik, toda vsaj tako krivično pa je, imeti polna usta hvale za dobro, slabo pa z molkom preiti.

Netolerantnost in osebni napadi

Drug velik in razkrajajoč problem je netolerantnost in osebni napadi na ljudi, ki imajo z nami vred isto idealistično gledanje pa se v poteh do cilja od nas ločijo. Nerad pa vendar sem dolžan pri tem omeniti Sij, ki ga ureja g. Ruda Jurčec. V predzadnji številki se je spotaknil ob poslanico Narodnega odbora in sicer v zvezi tudi z našo organizacijo, ker je Vestnik objavil poslanico kakor so storili brez komentarja tudi mnogi drugi listi, med njimi tudi Tabor.

Vsakdo ima pravico povedati svoje mnenje, te mu ne more nihče vzeti, ker živimo na svobodnih tleh. Nihče pa nima pravice — če noče zadeti ob lastno vest — *da trga iz zveze odstavkov posamezne stavke in jih komentira brez celote.* Tisti, ki celote ne pozna, jo sodi po komentiranih iztrganih odstavkih. Prepričan sem, da niso to pota za resnega časnikarja niti za kulturnega delavca.

Posebno čudno pa se mi zdi, da je bil začetek pisanja formuliran približno takole: Glasilo Vestnik, ki ga izdaja tisti del protikomunistične organizacije, ki jo vodi pisatelj Karel Mauser...

Noben list, ki je poslanico objavil, se s tem ni postavil na stališče, da vsak stavek, ki je v poslanici, sprejme v taisti formulaciji. Vsak list ima pravico do komentarja. Najmanj pa gotovo Sij, ker bralci teksta nimajo pred seboj, temveč samo oseben komentar nekoga, ki pa je komentiral posamezne stavke.

V zadnji številki taistega glasila pa je bil hudo beden korventar k zunanjemu izgledu rajnega *Ivana Avseneka*. Malo pomeni kako nekemu čik visi na ustnici in kako se mu pocejajo sline — zame je važno, kaj je v življenju naredil. Na zunaj smo pač taki kakor smo, toda kdor zunanji videz nekoga naslika tako kakor je tam, se človek v resnici vpraša, kaj je pisec želel doseči.

Ne bodo lepšega življenja v naši slovenski skupnosti ustvarjali tisti, ki le udarjajo in mislijo, da je le njih pot prava. V zgodovini je slovenski narod imel mnogo vodnikov in mnogo poti in mnogo načrtov. Narod je poslušal in precenjal in kot celota šel po tisti poti, ki jo je spoznal za najboljšo. Tako vedno bo, zakaj narod je živa stvar in vsak, ki nekoga hoče prisiliti za svojo pot, je zgrešil svoj cilj. In kdor hoče nekoga prisiliti za

svojo pot tako, da brez odgovornosti mlati po tistem, ki slika drugo pot, ga je zgrešil dvakrat.

Kdor v načrtih drugega vidi samo slabe namene, kdor drugega ne zna in noče poslušati, niti mu noče prisluhni, naj ne skuša voditi. Taka pot pelje samo v razsulo skupnosti. Znamenj za to imamo že več kot dovolj. Ni nam treba več novih.

Naš odnos do sprememb v Cerkvi

Tretji velik in pereč problem je nastal ob spremembah v Cerkvi, posebno zato, ker se tudi laikom zdi, da imajo teologijo v malem prstu. Zdi se mi prav in potrebno, da laik reče svojo besedo ob administracijskih napakah, popolnoma zgrešeno pa je, da se del laikov enostavno postavi na stran tega in onega teologa in govoriči o stvareh kakor izvedenec za cerkveno pravo in moralko. Še tisti, ki je teologijo študiral pa ni specializiran za to ali ono področje, ne more soditi vsevprek. Toda prišlo je v navado, da danes padajo sodbe o tem in onem in sicer padajo tako kakor da so izrečene od izvedencev. Greše v tem posamezniki, greše časopisi in redko je danes kakšen predmet bolj obgrizen kakor prav spremembe v Cerkvi in naš odnos do njih.

Zavedati se moramo, da je tudi v administracijskem delu Cerkve boj med mladimi in starimi, med novim časom in tradicijo, ki je stara stoletja. Zavedati se moramo, da čas prinese patino na sleherno stvar. Če so spremembe v obrazcih pri liturgiji, je zavoljo tega, ker se vračamo iz baročne razkošnosti besedi k preprostemu izražanju. Nič napačnega ni v tem. Narobe, razkošne besede so marsikdaj zadušile preprostost, ki je Cerkev vezala v prvih stoletjih. Latinska beseda se je umaknila besedi živih narodov. In to je prav. Tudi živ jezik je dobrina, ki naj da svojo hvalo Bogu. Zakaj bi bilo treba porabljeni mrtev jezik? Samo zavoljo tradicije?

Ne bi se sicer dotaknil tega problema, ker ne spada naravnost na naš občni zbor. Dotaknil sem se ga zavoljo tega, ker ne bi rad, da bi se kdo izmed nas dotikal direktno teoloških vprašanj kakor to mnogi delajo. So vprašanja, ki so zunanja, ki se dotikajo nas laikov. Tedaj imamo pravico in dolžnost povedati svoje mnenje. Ne dotikajmo se pa vprašanj, ki niti malo ne spadajo v našo pristojnost. Ker to mnogi delajo, so v našo družbo prinesli samo nov nemir in nove preroke. Že naše navadno vsakdanje življenje je komplicirano, še veliko bolj so vprašanja, ki se naravnost dotikajo večnosti. Ne moreš jih reševati z vpitjem, še manj s strupenimi opazkami in s svojimi sodbami. Mislite na to ko berete dnevno časopisje in premišljate to in ono.

Čas spremembe prinaša in jih bo še prinašal. Naravno je, da staro umira in verjemite mi, lep bo svet, ki se bo dvignil iz današnjih muk. Preprost bo in bolj naraven, odnos človeka do človeka bo iskrenjši kakor je zdaj. Toda mnogo bo še notranjega trpljenja, več kot zunanjega, toda

preprost duh bo ustvaril preprost svet. Verujem v to, čeprav je v tem času to tako težko verjeti.

Zahvala in naročilo

Naj ob koncu teh misli rečem svojo zahvalo vsem krajevnim organizacijam. Veselje je misliti, da so solidne. Zahvalim se vsem odbornikom Zveze. Opravili so večino tistega dela, ki bi ga bil dolžan opraviti jaz sam. Nisem ga mogel.

Vedno poudarjam: *držimo skupaj, opravimo svoj delež dela in bodimo prepričani, da je tudi naš glas v sedanjem času potreben. Skušajmo delati in govoriti tako, da bomo vedno pozitiven element v slovenski skupnosti. Nergačev, zaviračev in podobnih ljudi imamo že tako preveč.*

Skušajmo to biti in to je najboljši porok, da bo organizacija ostala živa in delavna. V slovenski skupnosti bo imela svoj glas in tako na resen način sopomogla čistiti zmedenost, ki spodrezava korenine bodočemu življenju.

(Govor na občnem zboru Zveze DSPB v Clevelandu 3. septembra 1972)

Pesimist – optimistu

Jeremijade, praviš, niso za naš čas,
a vidiš li brezdušno maso podlo,
ki s strehe si očetne trga zadnjo skodlo; 29
zmaličila človeka pravi je obraz.

Ne vidiš li oblakov temnih,
ki redkim zvezdam branijo bleščati,
cvetove redke, ki jih toča mlati,
sproščene ujme sil podzemnih?

Sramu bi moral človek že zardeti
v družbi, kdor še nravnost ceni,
kdor ne more, ta te ne opleni.
In njim pogumne pesmi hočeš peti?

Ne reci blatu: biser dragoceni
in mlaka ni jezerce gorsko sinje,
golobček eno je in drugo svinje;
za ideale danes malokdo se meni.

Poglej v obraz resnici nepokriti
in z Jeremijem boš zabrenkal žalostinke,
ko med maso boš pobiral tisočinke,
in v zvokih bo turobnih ti srce začelo biti.

Božja beseda mora obroditi sad

(Pridiga za 15. nedeljo v letu — St. Kevin's Church, Pengilly, Minn,
16. 7. 1972)

Pri vsaki nedeljski maši slišimo božjo besedo: berila in pridigo. V zadnjih desetih letih smo slišali približno 400 do 500 pridig. Morda smo tudi brali sveto pismo ali kakšno drugo versko čtivo, morda smo gledali verske programe na televiziji. Koliko nam je vse to koristilo? Koliko sadu je obrodilo v našem življenju? Ali je bilo vse več ali manj brez haska? Ali nam je morda pomagalo, da smo postali bolj goreči, bolj temeljiti kristjani, bolj podobni Kristusu po svojem mišljenju in življenju?

Prilika o sejavcu

V prvem berilu smo slišali, da je božja beseda kakor dež: namaka zemljo, daje ji rast, omogoča ljudem pridelovati živež. Sv. pismo nam hoče povedati, da je namen božje besede, da obrodi sad v človekovem sreću.

V evangeliju smo slišali Jezusovo priliko o sejavcu, kmetu, ki hodi po njivi sem in tja ter z roko razmetava seme, kot je bil običaj v Jezusovi domovini v tistih časih. S priliko nam je hotel povedati nekaj važnega.

Pozneje je sam razložil pomen prilike. „Seme je božja beseda.“ To seme, božja beseda, je zdravo, kleno, more vzkaliti, rasti in obroditi sad. Odvisno pa je od zemlje, ali bo vzkliko in obrodilo. Zemlja so ljudje. Seme je zdravo, a pognalo in obrodilo bo le, ako je zemlja pripravljena in plodna.

Štiri vrste zemlje

Jezus je govoril o štirih vrstah zemlje; o poti, to je trda, stlačena, shojena zemlja; o tenki plasti prsti na skali; o zemlji porasli s trnjem, ki ga je bilo veliko v Jezusovi domovini, in končno, o dobro preorani, plodni zemlji.

Ljudje sprejmejo božjo besedo na različne načine; vsi se ne puste enako vplivati.

Imamo take, ki sploh ne posvečajo pozornosti božji besedi, zapro Bogu svoja srca in duše; Jezus jih je primerjal shojeni poti, na kateri seme obleži in ga ptice pozobljejo. Na misel nam pride eden Jezusovih apostolov, Juda Iškariot. Z Jezusom je živel dve ali tri leta, poslušal Njegove besede, opazoval Njegovo sveto življenje, in vendarle Ga je popolnoma zavrgel. Človek lahko postane zelo zakrknjen.

Potem imamo take, ki božjo besedo poslušajo, jo sprejmejo in se tudi malo trudijo, da po njej žive. Vendarle ne vztrajajo: kakor hitro postane

krščansko življenje malo bolj zahtevno, popuste. Jezus je dejal, da so kot prst na skali. V njej seme hitro vzkali, pa tudi kar naenkrat usahne, ker nima vlage. Morda smo mi sami ob priliki naredili dobre sklepe, a smo jih hitro pozabili.

Imamo tudi druge, ki božjo besedo sprejmejo in imajo dober namen po njej živeti, a se tako zaposle z delom ali s čem drugim, da nimajo ne časa ne volje za duhovno rast. Jezus je rekel, da so kot seme na zemlji: vrerasli s trnjem, ki rastlinico zamori.

Nazadnje so pa ljudje, ki resno vzamejo božjo besedo, in se trudijo, da po njej žive. Eni so bolj velikodušni kot drugi, nekateri postanejo bolj podobni Kristusu, drugi manj. Po Jezusovih besedah eni obrode stoteren sad, drugi šestdeseteren, tretji pa trideseteren. Nekateri postanejo veliki svetniki, drugi ne dosežejo iste stopnje svetosti, vsi pa žive plodovito krščansko življenje.

Bog hoče sadu

Ta Jezusova prilika zahteva, da se iskreno vprašamo: Kako resno skušamo živeti po Jezusovih naukih, izrabljati prilike, ki nam jih daje, in slediti Njegovim navdihom.

Eno je čisto jasno: Bog pričakuje in zahteva, da obrodimo sad resničnega krščanskega življenja. Ne seje semena Svoje besede le za zabavo.

Ob neki priliki je Jezus hotel stisniti globoko v dušo apostolom to dejstvo, da Bog zahteva sadove od tistih, ki jim daje priliko, da slišijo božjo besedo. Bili so na poti v Jeruzalem. Jezus je bil lačen. Ob poti je rastle smokva. Bila je polna sočnega listja. Človek bi pričakoval, da bi bila obložena s figami. Jezus je preiskal drevo, a ni dobil niti ene fige. Na mestu je smokvo preklel; takoj se je posušila. Apostoli so bili zelo presenečeni. Razumeli pa so, kar je Jezus hotel povedati: brezplodno sadno drevo je brez vrednosti; brezploden kristjan je brez vrednosti v božjih očeh.

Sv. pismo omenja tri mesta v Galileji: Korozain, Betsajdo in Kafarnaum. V teh mestih je Jezus storil največ čudežev in velikokrat pridigal. Kljub temu so ljudje v teh krajih Jezusa zavrgli. Napovedal jim je strahotno kazen: „Misliš, da boš povišan do nebes? Prav do pekla boš ponižan“ (Matej 11, 23).

Zadnje sredo sem imel priliko videti skioptične slike o Sveti deželi. G. Janez Dolšina, ki je bil tam lansko poletje, je povedal, da od tistih mest ni drugega kot ruševine, dasi so se drugi kraji v bližini močno razvili. Razvaline onih treh mest so nema, a zgovorna priča resnici, da Bog zahteva sadove od onih, katerim daje svojo milost.

Imamo mnogo šal o sv. Petru kot nebeškem vratarju. Nekateri teh šal niso tako smešne; povedo nam nekaj resnice. Vzemimo tole zgodbo:

Nekdo potrka na nebeška vrata. Sv. Peter odpre in vpraša moža: „Kaj hočeš?“ „Zapustil sem zemljo in hočem v nebesa.“ Sv. Peter ga vpraša

za ime in začne brskati po nebeških knjigah. „Tvojega imena ni v naših knjigah. Kaj si delal na svetu?“ Prigral sem tri milijone in jih zapustil svoji družini.“ „To nas ne zanima. Si kdaj storil kaj dobrega?“ Mož pre-mišlja nekaj časa. „Da, spomnim se, da sem nekoč šel v cerkev in vrgei en nikel v košarico pri nabirki.“ Sv. Peter seže v žep, potegne ven nikel in ga da možu: „Tu imaš svoj nikel, pa pojdi kamor hočeš.“ Potem zaloputne nebeška vrata.

Nauk te pripovedke je, da Bog od nas res nekaj pričakuje, ne le kakšno malenkost; ne bomo tako lahko prišli v nebesa.

Kaj Bog od nas pričakuje?

Najprej, da Njega in Njegov nauk vzamemo resno. Truditi se moramo, da si vedno bolj prisvojimo Jezusovo mišljenje, Njegovo gledanje na svet. Moramo ga posnemati vedno bolj vestno, to pomeni, božje postave izvrševati, rasti v potrpežljivosti, samopremagovanju, velikodušnosti, ljubezni do drugih. Sv. pismo jasno pove, da nebeški Oče pričakuje, da, kdor pozna Jezusa, mora postati Njemu vedno bolj podoben.

Jezus je trdil, da je od zemlje odvisno, ali bo seme kaj obrodilo. Seme, to je božja beseda, je zdravo. Zato je treba, da odpremo svoja srca, da smo dobra, plodna zemlja.

Vsako nedeljo imamo priliko, da slišimo božjo besedo v berilih iz sv. pisma in pridigi. Treba je poslušati pozorno. Drugače božja beseda ne more prodreti v srce. Potrebno je tudi, da premislimo, kar smo slišali ali brali. Tako damo božji besedi priložnost, da oplodi naše mišljenje. Moramo tudi moliti za božje razsvetljenje in milost.

Na tak način bomo spremenili svoja srca v plodno, bogato zemljo, v kateri bo božja beseda mogla obroditi sad pravega krščanskega življenja.

Zaključek

Ko je Jezus povedal priliko o sejavcu, je dodal: „Blagor vam! Povem vam, da so mnogi preroki in svetniki želeli videti, kar vi vidite, pa niso videli; slišati, kar vi slišite, pa niso slišali“ (Matej 13, 17).

Mi smo srečni, da tako pogosto slišimo božjo besedo, da imamo toliko prilik prejeti božjo milost. Zato odprimo svoja srca in pustimo, da bo božja beseda predelala naše mišljenje in preobrazila naše življenje, da bomo rastle ne le v starosti, ampak tudi sličnosti Jezusu. Bog to od nas pričakuje. Jezus je dejal: „Od fistih, katerim je bilo veliko dano, se bo tudi veliko zahtevalo.“

Kdor, res ljubi resnico, je učljiv; in ponižen.

Alés Ušehnik

Dve spominski proslavi v Buenos Airesu

Skupna spominska proslava za generala Leona Rupnika

Dne 3. septembra je bil spominski dan ob novi obletnici nasilne smrti generala Leona Rupnika, ustanovitelja in pokrovitelja Slovenskega domobranstva. Vodstvi obeh organizacij borcev v Buenos Airesu sta se dogovorili, da skupno proslavita ta spominski dan. Dogovorili sta se, da bo vsako levo eno izmed obeh društev prevzelo organizacijo spominskega dneva. Letov je prevzel to nalogo DSPB Tabor.

Ob 9 se je pred spomenikom junakov v Slovenski hiši zbralo lepo število borcev — članov Tabora in Vestnika — ter ostalih rojakov. Starešini obeh organizacij Ivan Korošec in Valentin Urbančič sta položila slovenski šopek pred spomenik. Monsignor Anton Orehar je opravil molitve za dušni mir pokojnega generala Rupnika in njegove sodelavce: dr. Lovra Hacin, Narteja Velikonjo in dr. Spominski govor je imel ob tej priložnosti Adolf Škrjanc. Po tej spominski slavnosti so se navzoči podali k sv. maši zadušnici, ki jo je v kapeli Slovenske hiše daroval monsignor Orehar. Pri vseh liturgičnih opravilih so sodelovali člani obeh društev.

Spominska proslava DSPB v Zavetišču

Dne 10. septembra pa je DSPB pripravilo spominsko svečanost za vse Slovence in Slovenke, ki so jih komunisti pobili pred 30 leti. Ta spominska svečanost je bila v prostorih Zavetišča škofa dr. Gregorija Rožmana. Tudi te proslave se je udeležilo lepo število borcev in njihovih svojcev. Kar je potrebno posebej z veseljem poudariti, je to, da je na povabilo našega društva prišel na to proslavo skoraj celoten odbor Tabora skupaj s precejšnjim številom svojih članov.

Spominsko sv. mašo je daroval monsignor Anton Orehar, ki je imel po evangeliju pomemben govor o krščanski dolžnosti pomagati bližnjemu, ki trpi duhovno in stvarno revščino. — Po sv. maši se je tajnik DSPB Rudi Bras zahvalil monsignoru Oreharju za mašo in globoko pridigo, pozdravil je vse navzoče, posebej še članstvo Tabora ter nato prosil g. Franceta Perniška, da spregovori spominsko besedo. G. Pernišek se je v izklesanem govoru spomnil številnih žrtev komunističnega divjanja pred 30 leti, ki so bili pobiti zaradi svojega globokega verskega prepričanja, velike narodne zavednosti in ljubezni do svobode. Govor g. Perniška objavljamo v celoti na drugem mestu.

Tej kratki pa prisrčni komemoraciji je sledilo kosilo, ki ga je pripravil g. Pavle Čibej in pri katerem so sodelovale gospe in dekleta iz San Justa. Tega kosila, katerega čisti dobiček je bil namenjen Zavetišču, se je udeležilo nad 150 oseb in tu so se obnovile in poglobile prijateljske vezi med vsemi protikomunističnimi borci.

Velika protikomunistična manifestacija

V Buenos Airesu so zastopniki narodov, ki so sedaj obsojeni živeti za železno zaveso, organizirali v mesecu septembru razne prireditve, ki naj ponovno spomnijo svetovno javnost na žalostno usodo številnih narodov pod komunističnim jarmom. Vseh priprav za te prireditve so se vneto udeleževali tudi slovenski zastopniki. Posebno delavna sta bila v tem pogledu g. Božo Stariha, predsednik Zedinjene Slovenije in g. Pavle Fajdiga, predsednik Poverjenišтва SKD-SLS v Argentini.

Dne 31. avgusta je bila tiskovna konferenca v hotelu Español. Določeno je bilo, da naj vsaka narodna skupina pošlje šest zastopnikov. Od Slovencev so se konference udeležili: gg. Božo Stariha, Pavel Fajdiga, Franc Pergar, Pavel Fajdiga ml., Gregor Batagelj, ing. Jernej Dobovšek in lic. Janez Zorec. Na tiskovno konferenco je bil povabljen ves buenosaireški tisk. Konference so se udeležili zastopniki osmih narodov za železno zaveso. Poleg splošnega poročila, ki so ga pripravili skupaj vsi narodi, je vsaka narodna skupina izročila časnikarjem še posebno poročilo. Tudi slovenska delegacija je pripravila posebno poročilo, v katerem je orisala dogodke med komunistično revolucijo, kako je prevzel komunizem oblast v Jugoslaviji, o tragediji slovenske narodne vojske ob koncu druge svetovne vojne in trdovratnem Titovem molku o tem strašnem pokolu domobrancev in drugih protikomunističnih borcev.

Tudi slovenska radijska ura dne 2. septembra je bila posvečena našemu zaslužjenemu narodu. Ob tej priložnosti je predsednik SFZ Pavel Fajdiga ml. govoril v slovenščini, radijski napovedovalec pa je njegov govor podal v kasteljanščini.

V nedeljo 3. septembra je v buenosaireški katedrali kardinal Caggiano daroval sv. mašo za zaslužjene narode Srednje in Vzhodne Evrope. Sodelovali so delegati posameznih narodnih skupin, med njimi slovenski delegat monsignor Anton Orehar. Kardinal Caggiano je imel ob tej priložnosti izredno krepek in jasen govor o strahotah komunizma. Govor je napravil na vso argentinsko javnost globok vtis. Med službo božjo je na koru katedrale prepeval Slovenski pevski zbor Gallus.

Takoj nato je bil pred spomenik svobode na Majskem trgu položen spominski venec. Venec sta nosila slovenska fanta v narodnih nošah Gregor Batagelj in Marjan Pograjc. Te slovesnosti se je udeležilo lepo število slovenskih narodnih noš in sploh Slovencev in Slovenk.

Sklepna prireditev je bila dne 10. septembra v dvorani La Salle z nekaterimi govori in koncertnim delom. Izreden uspeh je ob tej priložnosti imel Slovenski pevski zbor Gallus pod vodstvom dr. Julija Savellija.

Vseh omenjenih prireditev so se udeleževali v velikem številu slovenski protikomunistični borci.

Kako je Zdenko Roter odgovoril msgr. Kunstlja

V prejšnjih dveh številkah Vestnika smo ponatisnili odlični članek msgr. Ignacija Kunstlja, ki govori o marksizmu in je izšel v „Omnes unum“, glasilo slovenskih zdomskih duhovnikov. Na ta članek je odgovoril Zdenko Roter v ljubljanski reviji „Teorija in praksa“, ki je — kakor je zapisano na ovitku revije — revija za družbena vprašanja, ki jo izdaja fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo Univerze v Ljubljani. V resnici je ta revija glasilo komunistične elite in jo izdaja omenjena fakulteta, ki pa je samo maska za komunistično visoko šolo za vzgojo komunističnih funkcionarjev. Kdor ni „zgrajen“ komunist, na to fakulteto ne more priti. Odgovorni urednik omenjene revije in profesor na fakulteti je Zdenko Roter, to je tisti Roter, ki se je takoj po končani vojni proslavil s telesnim in duševnim mučenjem slovenskih duhovnikov. To mučenje je Roter imenoval „prevzgojo“ duhovnikov. Mnogi duhovniki še danes občutijo posledice Roterjeve „prevzgoje“.

Roter je dal svojemu odgovoru naslov „Dobri, stari protikomunizem Ignacija Kunstlja“. Pod tem naslovom pa stoji v oklepaju „odprto pismo slovenskim katoliškim škofom“. Kdor misli, da je Roter v tem članku skušal odgovoriti in pobiti Kunstljeve trditve, se zelo moti. Roter sicer navaja nekatera mesta iz Kunstljevega članka, toda niti ne poskuša pobijati argumentov, ki jih je zbral msgr. Kunstelj.

Mi dobro razumemo to Roterjevo postopanje. Proti Kunstljevimi argumentom ni imel kaj postaviti in kaj povedati. Kunstljeva analiza marksizma in še posebej marksizma na Slovenskem je tako točna, tako z dokazi podprta, da ni kazalo Roterju stopiti na bojno polje z argumenti, ki jih ni imel, ampak je sulico naperil zoper slovenske škofe.

Naj v naslednjem navedemo tisti del Roterjevega članka, ki sledi citatom iz Kunstljevega članka. Roter piše:

„Povzel sem samo glavna Kunstljeva stališča, čeprav dokaj obsežno; to zato, da ne bi iz celote trgal neustrezne dele in zato, da bi njegove nazore čimbolj prepričljivo predstavil. Zdaj mi ni treba navajati citate iz enciklike Pija XI. „O brezbožnem komunizmu“, da bi se pokazala podobnost idej in Kunstljeva zvestoba in vdanost predkoncilskemu katolicizmu. Tudi ni treba ob tej priložnosti navajati koncilskih stališč ter pogledov papeža Janeza XXIII. in Pavla VI., da bi videli neko pozitivno evolucijo cerkvenega nauka tudi glede marksizma.

Če bi šlo zgolj za enega od prenekaterih protikomunističnih sestavkov v listih slovenske protikomunistične emigracije, se v Kunstljevem primeru na to ne bi bilo treba posebej ozirati. Razumeli bi ga pač kot enega izmed nostalgčnih in zagrenjenih izlivov tistih, ki žele z nadaljevanjem priseganja na borbeni protikomunizem same sebe prepričati o pravilnosti prehojene politične poti med osvobodilno vojno. V primeru msgr. Ignacija Kun-

stlja pa ne gre samo za to oziroma ne gre predvsem samo za to. Gre za *programatsko in akcijsko politično podlago* (podčrtal Roter) vrhovnega dušnega pastirja slovenskih izseljencev in člana vrhovnega izseljenskega sveta pri kongregaciji za škofe v Rimu. Za položaj msgr. Kunstlja je torej značilno tole:

1. da je član najvišjega cerkvenega organa v Rimu za vprašanja zdomcev in izseljencev;

2. da je kot vrhovni dušni pastir neke vrste najvišji cerkveni dostojanstvenik in avtoriteta za slovenske izseljence-katoličane;

3. da je kot tak tudi najvišji duhovnik med vsemi slovenskimi izseljenskimi duhovniki in na enak način tudi njihov nadrejeni;

4. da je posebne vrste pooblaščenec slovenskih škofov, saj moramo šteti „slovensko izseljensko dušno pastirstvo“ za del slovenskega dušnega pastirstva oziroma za posebne vrste del slovenske Cerkve.

V tej luči I. Kunstlja dobi svoj poseben pomen in smisel še posebej zato, ker je ne gre šteti za nekakšno „akademsko“ izjavo, marveč ima pretenzijo, da bi bila poziv k delovanju vseh katoličanov-Slovencev na tujem in v domovini. Sam avtor izrecno pravi: „V zgodovini se je zgodilo že pogosto, da je ateizem trkal na krščanska vrata. Bil je poražen. Vendar naj to zaupanje ne zadostuje. Za nas mora biti vsak trenutek dragocen, da bo naše krščanstvo učinkovito, dobro spoznano in hoteno.“ In na drugem mestu: „In vendar je svet sit organiziranega sovraštva. Tako je dana krščanstvu prilika, da uresniči v polni meri zapoved ljubezni. Svet potrebuje modernih svetnikov, ki bodo z ljubeznijo ostvarili krščanski red, kot ga zahtevajo papeži v socialnih okrožnicah.“

Kunstljevi nazori in nameni so tudi daleč od dialoga med kristjani in marksisti, daleč od spoznanja, da je socialistični družbeni red v Sloveniji dejstvo, ki tudi po priznanju slovenskih kristjanov vsebuje mnoge vrednote.“

V nadaljevanju navaja Roter mnenje slovenskega teologa Franca Perka, ki je v reviji „Znamenje“ v članku „Slovenski kristjani v samoupravni družbi“ zapisal med drugim tudi tole: „S strani krščanskega nazora, posebno če upoštevamo novo pokoncilsko usmerjenost Cerkve kot smerice papeževega pisma „Octogesima adveniensi“, v katerem razpravlja o odnosu krščanstva do socializma, ni nobene ovire, da se ne bi mogel kristian v polnosti vključiti v pozitivna prizadevanja samoupravno socialistične družbe.“

In nato Roter nadaljuje: „Zaradi vsega tega ne morem razumeti, da je mogel biti msgr. Ignacij Kunstelj imenovan na tako odgovorno mesto s podporo slovenskih škofov in še posebej ljubljanskega nadškofa dr. Jožeta Pogačnika. Že ob imenovanju I. Kunstlja smo v naši reviji izrazili pridržke in ugovore zaradi njegove pretekle politične vloge; ne zaradi želje, da bi se vmešavali v t. i. notranje cerkvene zadeve, marveč zato, ker smo prepričani, da lahko takšna ali drugačna osebnost na tako odgovornem cerkvenem mestu tako ali drugače vpliva tudi na usmerjenost slovenske duhov-

ščine zlasti v tujini in s tem vsaj posredno tudi na odnose med cerkvijo in državo v domovini. Nobenega posebnega pomena nima, da bi ugibali, zakaj slovensko cerkveno vodstvo že od leta 1967 vzdržuje msgr. Kunstlja na tako odgovornem položaju in to tudi brez posebnih predsodkov objavlja širši slovenski javnosti.

Prav bi bilo, da bi slovenski javnosti sami pojasnili te razloge.“

To je torej odgovor Zdenka Roterja na članek msgr. Ignacija Kunstlja. Odgovor je zelo reven oziroma sploh ni odgovor, je le hujskanje proti slovenskim škofom in pozivanje komunističnih oblasti še k ostrejšim postopkom zoper slovensko Cerkev.

Zvonko

V SPOMIN

✦ **Franček Kolarič**

Zopet je omahnil eden izmed naših zvestih članov. Bog je poklical k sebi našega dragega FRANČKA KOLARIČA, odločnega protikomunističnega delavca in znanega kulturnega ustvarjalca v Clevelandu. Za slovensko skupnost v Clevelandu je njegova smrt velika izguba.

Rajni Franček je bil že v zgodnji mladosti navdušen pevec in delavec v mladinskih organizacijah. Postal je član akademskega pevskega zbora v Ljubljani, ki ga je vodil znanl dirigent France Marolt. Ko se je po vojni kot politični emigrant znašel v špitalskem taborišču, se je takoj začel živahno udeještvoovati na kulturnem področju in zlasti pri petju. Bil je znan pevec v taborišču. To delo je nadaljeval v svoji novi domovini — Združenih državah. V Clevelandu, kjer je živel, je bil predsednik pevskega društva „Slovenski fantje“. Sodeloval je redno na prireditvah našega DSPB.

Franček je nenadoma umrl 16. septembra 1972, zadet od srčne kapi. Bil je star komaj 56 let. „Slovenski fantje“ in člani DSPB so se od njega poslovili v Zakrajškovem pogrebem zavodu. Pogreb je bil 19. septembra na All Souls pokopališču in sta ga vodila in opravila pogrebne obrede gg. dr. Franc Blatnik in dr. Pavel Krajnik. Pogreba se je udeležilo lepo število rojakov, ki so delo rajnega Frančka visoko cenili. Pogreba sta se v imenu Zveze DSPB udeležila predsednik Karel Mauser in tajnik Jože Melaher, dalje celotni odbor clevelandskega društva in mnogo članov.

Našemu dragemu članu Frančku naj Vsemogočni nakloni večni mir in pokoj!

Ob napadu na Vestnik in Tabor

Bralcem Vestnika v vednost!

SIJ slovenske svobode (urednik Ruda Jurčec) je smatral za umestno, da je v številki 12., leto IV. z dne 31. julija 1972 na svoji sedmi strani pod zaglavjem Kronika objavil naslednji tekst:

VESTNIK DSPB (1972 - št. III (IV) s prilogo

VESTNIK je glasilo enega krila domobrancev, čigar predsednik je pisatelj Karel Mauser. Tokrat je za bravce pripravil posebno prilogo pod naslovom "Slovensko hotenje včeraj, danes in jutri" (Leta 1967 izišla knjiga dr. Žebota je nosila naslov "Slovenija včeraj, danes in jutri" in po petih letih avtor vzporedno z režimom v domovini sodeluje v proglasanju "razvojne suverenosti" v SR Republiki Sloveniji. Priloga Vestnika pa prehaja v apologetično zanosnost, ko objavlja Poslanico Narodnega odbora za Slovenijo, ki je bila objavljena v Svobodni Sloveniji 8. julija 1972. (Goriški Katoliški glas jo je objavil okrnjeno.)

Predsednik NO Stare je na politično usmerjevalnem tečaju študirajoči mladini dne 30. junija v Slovenski hiši poudarjal, da je poslanica namenjena onim v domovini in sicer še posebej "mladim" komunistom, ki bi naj po Narodnega odbora željah

Silno žalosten bi bil položaj borcev, ko bi se pred tako skrupucanim tekstom morali braniti, odn. svojim bralcem pojasnjevati stvari, ki jih skoraj vsi razumejo. Med tiste „skoraj“ pa spadajo tudi izdajatelji SIJ-a, katerim bi radi povedali tole:

Preden je Avgust Horvat objavil svoj članek Kje nas čevelj žuli? (ali Staranje in bodočnost emigracije) v Družabni pravdi, št. 5., leto 1972 (XXVI), stran 15—20, je uredništvo Vestnika smatralo za primerno, da bi mladini izročilo v posebni prilogi vse slovenske narodne izjave od leta 1848 naprej, vključno vse tiste izvlečke izjav NO za Slovenijo, ki nakazujejo doslednost borbe za svobodo slovenskega naroda. Da boj še ni končan, je najboljši dokaz v objavi slovenske narodne in državne himne, kajti

vplivali na režim... (Najbrž gre za "radikalne intelektualce" kot so Taras Kermauner, Marjan Kramberger, Dimitrij Rupel in Dušan Pirjevec — med temi npr. Kramberger zagovarja posebne vrste hiranja slovenskega naroda kot uvod v stapljanje in izginotje. Dušan Pirjevec pa je v Ljubljani nedavno izjavil, da naj se "slovenski narod začne razpuščati" — gl. Katoliški glas z dne 29. junija, str. 2).

Vsekakor je žalostno, da NO v poslanici priznava napr. Socialistično Republiko Slovenijo. Doslej se ni nobena politična emigracija iz Evrope po komunizmu podjarmljenih držav spustila v tak odnos ponujanja in tudi kolaboracije s komunističnim režimom v domovini.

Zato bo marsikoga objava Poslanice v Vestniku vsaj osupnila, saj gre za glasilo domobrancev.

Še bolj pa bo udarila v oči objava poslanice v TABORU, ki se je predstavljal kot politično neodvisen.

dokler te na svobodnih slovenskih tleh svoboden slovenski narod prepeva i ne bo mogel, vse dotlej bodo vse izjave samo hotenje — včeraj, danes, jutri.

Objava te priloge je silno koristila naši študirajoči mladini in vsem, ki se za slovenski boj resno zanimajo. Poslana je bila v razdelitev takole: 30 izvodov v Cleveland, 20 New York za „Savo“, Adrogué 20, Mendoza 49, Lanús 60, SFZ in SDO, zvezna odbora, po 20 vsak odbor, Toronto 30, srednješolski tečaj ravn. Marka Bajuka 120, Evropa — po naročilu odr. prošnji posameznih krajev.

Kdor od vseh teh bralcev bo našel „apologetično zanosnost“, ki so jo odkrili pri SIJU, ob branju vseh ponatisov nekdanjih izjav, bo uradno prejel odlikovanje za smisel fantaziranja. In kogar bo objava poslanice v družbi vseh nekdanjih izjav in poslanic „vsaj osupnila“, tega bomo prosili, da svoje „osupljenje“ sporoči uredništvu Vestnika ali pa naravnost uredništvu SIJa, računajoč da bo SIJ kljub „pomanjkanju prostora“ dopis dobesedno objavil, seveda „če se bo dopisnik z njimi povezal v pametno razmerje“ (gl. SIJ v isti številki na isti strani). Tega pogoja uredništvo Vestnika ne stavlja.

Dodajam pa še tole v vednost bralcev Vestnika in obuditev spomina uredništvu SIJa: pred leti mi je g. Jurčec omenil izjavo pok. Bogomila Remca, češ „četudi je metla na vrhu, jo je treba ubogati“. Pok. ravnatelj Remec je to dejal v zvezi z narodno in strankarsko disciplino, ker je zelo dobro vedel, da ljudje prihajajo in odhajajo, institucije — med njimi najprej narod — ostanejo. To je tudi g. Jurčec tedaj razumel in doslej tega še ni nikjer zanikal, če me spomin ne vara. Zato pa: Narodni odbor, pa naj bo še tako slab ali temu ali onemu ne po godu ta ali ona osebnost, je bil, je in mora biti — dokler nemirni slovenski duh česa drugega ne najde — legalna zgodovinska nit, ki se vleče od 3. maja 1945 naprej kot naša najvišja politična inštanca. Njene izjave torej niso samo izjave ene politične stranke, ampak skupnega narodnega foruma. Če tega ta ali oni ne prizna, je njegova osebna zadeva, hkrati pa dolžnost, da pomaga kaj boljšega ustvariti. Neumestno pa je, nezrelo in skorajda bolešno takšno picarjenje, kakor si ga je SIJ privoščil. Tega razburjenja niti GLAS SKA v prvi zasedbi niti SIJ danes nista pokazala, ko je pokojni Stane Bitenc leta 1964 (Vestnik 1-2, stran 8-9) ožigosal zle posledice kolaboracionistične miselnosti slovenske veje nekega cerkvenega reda v Kanadi in tudi ne tedaj, ko je Maks Loh kot prvi leta 1966 (Vestnik 10-11-12, stran 210—218) junaško obsodil Razgovore pod Kvirinalom. Tedaj so vsi listi molčali, ob obeh prilikah. Žal je tudi Vestnik molčal, ko so v pristanišču pred davnimi leti sprejemali Freliha in ga vozili na ogled, in tudi tedaj, ko je Meddobje objavilo Kocbeka, ko je uredništvo še bilo v rokah ljudi okrog današnjega SIJa.

Upamo, da bo SIJ gornje vrste dobesedno objavil, kakor smo mi njegove. Če jih ne bi, bo treba uporabiti stari slovenski pregovor: pometaj najprej pred lastnim pragom, potem šele...

Pavle Rant

Iskreno čestitamo!

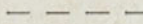
Zopet je ali pa še bo v kratkem obhajalo svoj življenjski jubilej nekaj naših dobrih in zvestih članov. Teh jubilejev se iskreno veselimo vsi soborci ter svojim dragim jubilentom prisrčno čestitamo ter jim želimo, da bi zdravi dočakali še večje jubileje.

Dne 21. decembra bo obhajal svojo 75-letnico vneti javni delavec in odločen protikomunist PAVLE BOŽNAR, ki živi sedaj v Mendozi. Doma je iz Polhovega gradca, kjer je bil duša prosvetnega, gospodarskega in političnega dela. Ob komunistični revoluciji je takoj dobro vedel, kje je njegovo mesto t. j. na strani vernega in narodno zavednega slovenskega ljudstva. Zato se je takoj spočetka postavil odločno v protikomunistične vrste ter pomagal pri organiziranju Slovenske legije, Vaških straž in Slovenskega domobranstva v svojem okolišu. Tudi v begunstvu ni prenehal z javnim delom. Kakor se je doma, tako se tudi v begunstvu drži načel, ki so mu jih vcepili veliki učitelji: Janez E. Krek, dr. Korošec, škof Jeglič, škof Rožman in dr. Miha Krek.

Tudi en šestdesetletnik je med letošnjimi jubilanti. To je naš dragi soborec *Janez Kralj*, še vedno vnet sodelavec in odbornik DSPB v Argentini, rojen 21. decembra 1912. Ne poznajo ga samo soborci, pozna ga vsa slovenska javnost. Doma je bil pogumen in navdušen protikomunistični borec, legionar in domobranec. Tem idealom je ostal zvest tudi v tujini. Od dneva odhoda iz domovine pa do danes je še vedno aktiven in požrtvovalen delavec na najrazličnejših področjih javnega dela. Posebno skrb in liubezen pa seveda posveča svojemu DSPB. Posebne zasluge ima za naš Vestnik; vzorno je organiziral njegovo upravo.

Med letošnjimi jubilanti pa imamo še dva soborca, katerih se tudi želimo spomniti. Pravzaprav sta še mladeniča, ker obhajata šele prvi življenjski jubilej t. j. svojo petdesetletnico. To sta *Franc Holozan*, rojen 12. oktobra 1922, delovni član DSPB iz Slomškovega doma v Argentini, ter *Davorin Kahne*, rojen 11. novembra 1922, pravtako aktiven član DSDB in član Slovenskega doma v San Martinu. Doma sta bila oba odločna in pogumna protikomunistična borca in domobranca.

Vsem tem dragim soborcem kar najiskreneje čestitamo. Božji blagoslov naj jih spremlja na njihovi življenjski poti!

Vsa pota kvišku in v velike ideje so zaznamovane z znamenji žrtev.
Aleš Ušeničnik

Ali je slovenski narod res v razkroju?

V „Smeri v slovensko državo“ je nekdo, ki je obiskal Slovenijo, napisal ostre besede na račun Slovencev doma in tudi na račun Slovencev izven domovine. Pisec med drugim trdi, da je slovenska mladina doma narodno nezavedna, jugoslovenarska in internacionalistična, polna oportunitizma; tisti del mladine pa, ki je versko zaveden, sicer čuti slovensko, pa jih politični problemi ne zanimajo, ampak jih zanimajo samo notranji problemi katoliške Cerkve. Slovenci doma so — po piščevem mnenju — mrzli, zgolj na materialne dobrine misleči ljudje, Balkanci celo v govorjenju.

Dalje trdi pisec, da smo temu pojavu doma krivi tudi mi zunaj, ker jim ne nudimo alternative in se igramo sebične „voditelje“ brez ljubezni do ljudstva in brez idej, in vidimo samo sebe. Po mnenju pisca *smo kot narod v razkroju* prav zaradi tega, ker se nismo še nikoli politično konstituirali kot narod, ker nismo ustvarili svoje državno-narodne ideje. Mi zunaj smo prva slovenska generacija, ki bi lahko v svobodi ustvarila tako idejo; a kaj počenjamo: vsak neguje svojo „idejo“ in se krega z vsemi, se brani sodelovanja z drugimi, ponuja samo svojo varianto. Vse to je nekam infantilno. Nezreli smo politično, kakor tudi kot ljudje.

To so torej nekatere misli človeka, ki jih je napisal po obisku domovine. Vprašajmo se čisto mirno in trezno, ali ima pisec prav? Ali ima pisec npr. prav, ko trdi, da so Slovenci doma zgolj materialisti in oportunisti, da so Balkanci celo v govorjenju, da je mladina narodno nezavedna in brez smisla za narodno politične probleme?

Nedavno sta šla na poročno potovanje v domovino dva slovenska izobraženca — oba rojena izven domovine — z željo in namenom, da spoznata slovensko domovino in slovensko ljudstvo. Ko sta se s tega daljšega potovanja vrnila, sta pripovedovala o tem, kar sta videla in doživela. Povedala sta, da sta našla doma mnogo idealistov, mnogo požrtvovalnih delavcev, mnogo globoko vernih ljudi, tudi zelo veliko verne in dobre mladine. Povedala sta, da je na slovenskem podeželju mnogo moralnega zdravja, kjer imajo duhovne vrednote še veliko ceno. Tudi se ljudje doma močno zanimajo za svetovna in domača politična vprašanja, pa jih presojujejo trezno in realno brez bobnenja in grmenja.

Pisec trdi v „Smeri“ tudi, da se slovenski narod še ni politično konstituiral kot narod. Ne razumem, kaj meni pisec s to besedo „konstituiral“. Morda misli na to, da se slovenski narod ni nikdar proglasil za političen ali državni narod. Kaj naj potem rečemo o raznih slovenskih deklaracijah od leta 1848 dalje, o velikih slovenskih manifestacijah na narodnih tabo-rih, kaj naj rečemo o majniški deklaraciji, kako naj ocenimo dogodke ob

zlomu Avstrije, ob šenčurskih dogodkih in ob epopeji slovenskega junaštva in slovenske zavednosti v borbah z internacionalnim komunizmom. Samo politično zrel narod je sposoben takih manifestacij. Brez vsakega pretiravanja in čustvenega zanosa moremo reči, da slovenski narod kljub vsemu hudemu, ki ga je doživel in ki ga še doživlja, ni v razkroju in ne bo propadel. Potrebno pa je seveda, da vsak ud tega naroda opravi svojo narodno dolžnost z neprestanim delom.

Še na eno trditev bi piscu v „Smeri“ rad odgovoril. Pisec pravi, da tvorimo Slovenci po svetu število izoliranih skupin, ki se med seboj kregajo in se branijo sodelovanja z drugimi in se igrajo sebične „voditelje“ brez ljubezni do ljudstva doma in brez idej. To so hude obtožbe. Gotovo ni vse idealno med nami. Tudi je tu in tam kaka izolirana skupina, tudi jih je nekaj, ki se radi kregajo in radi napadajo in se branijo sodelovanja z drugimi. Toda nikakor ni na mestu, da take pojave posplošujemo in jim pripisujemo preveliko važnost. Dobri poznavalci razmer raznih emigrantskih skupnosti so mnenja, da obstoja med slovenskimi emigranti velika medsebojna povezanost in izredno živahna delavnost na vseh področjih. Po številu časopisov in revij, ki povezujejo Slovence po vsem svetu, spadamo med prve, čeprav so druge emigrantske skupine veliko bolj številne.

Zlasti pa je zelo krivično trditi, da se naši javni delavci igrajo sebične „voditelje“ brez ljubezni do ljudstva in brez idej. Ali je več desetletno brezplačno delo mnogih javnih delavcev v emigraciji dokaz sebičnosti? Ali ne izžareva vsaka naša publikacija, vsak članek, vsako predavanje skrb za domovino. Mogoče napravi tu in tam kdo pri tem ogromnem delu tudi kako napako (saj smo samo ljudje), toda potrebno je, da se vsi zavedamo, da je vse to delo v emigraciji napravljeno z najboljšim namenom, da koristimo slovenstvu — zunaj in doma. Lahko ima o tem delu vsak svoje mnenje, toda krivično bi bilo pripisovati javnim delavcem sebičnost in brezidejnost. Z dobrohotnimi nasveti in s konstruktivno kritiko pomagajmo tistim, ki se trudijo za ohranitev in osvoboditev slovenskega naroda in slovenske domovine.

Rudolf Smersu

O dostojnosti

Razumljivo je, da imajo ljudje različne misli, različna prepričanja in različne nazore, in pravica svobodnega človeka je, da te svoje misli tudi pove ali zapiše, toda to na tak način — kar še zlasti velja za kristjana —, da nikomur ne dela krivice, da ne žali, da ne obrekuje in ne laže. Kdor pa to dela, zlorablja svobodo, zastruplja medsebojne človeške odnose in buči sovraštvo.

Kako je v tem pogledu med nami? Ali je vse v redu, ali je vse naše govorjenje in zlasti še pisanje dostojno, krščansko? Kar odkrito si odgovorimo, da ni vse v redu. V nekaterih listih najdemo precej nedostojnih

izrazov, zavijanaj, osebnih napadov, obrekovanj in tudi neresnic — napisanih na račun naših javnih delavcev, ki že dolga leta požrtvovalno posvečajo svoj prosti čas javnemu delu. Nedavno smo brali npr. v „Siju slovenske svobode“ (15. 8. 1972) tele stavke: „Pravijo, da ima hudič dolge prste (in zadnja leta se pogosto rado sliši in opaža, kako da baje kroži med vrstami slovenske emigracije). Ker mu verjetno ne uspe, da bi po svetišču krožil v vidni obliki (nič strahu, zna se obleči zelo elegantno in kot lump celo po monsinjorsko), včasih tvega, in se v pobožno molitev vrine v obliki besed politične narave.“

Slovenska javnost je v teh stavkih videla grd napad na nekega slovenskega monsinjorja. Vprašamo, ali res zasluži slovenski duhovnik oznako hudiča v monsinjorski obleki. To prav gotovo ni dostojno pisanje!

Franc Janežič

PISMO IZ LJUBLJANE

Velik prijatelj Vestnika in njegov redni bralec nam v svojem zadnjem pismu sporoča tole:

Na vrsti je novo preganjanje Cerkve. To sklepamo iz Popitovega govora in pisanja „Dela“ in revije „Teorija in praksa“. Cerkvi očitajo politično delovanje in „klerikalizem“, čeprav vsak otrok ve, da se duhovščina za politiko prav nič ne zanima. Morda pa je prav to vzrok komunistične jeze, ker se duhovniki ne dajo vpreči v „socialistični“ voz. Kaj je in kaj ni socialistično in tudi, kaj je pravzaprav socializem, tega že več nihče ne ve. Je to kakor neka magična beseda, ki pa v resnici nič ne pomeni in nima nobene prave vsebine.

Z. Ž.

Slovenski jezik

V Almanahu Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marika Bajuka je izšel med drugim tudi sestavek o slovenskem jeziku, ki ga je napisal absolvent tečaja *Irenej Markež*. Glasi se takole:

Kako nam jezik pomaga do svobodne samostojne Slovenije?

Jezik je važen faktor naroda in države. Jezik loči narode od narodov in je eden od nosilcev narodne osebnosti.

Ideal pa je: en narod, en jezik, ena država. To do sedaj še ni bilo dosegljivo, ker Slovenija še ni samostojna država. Obstojaio pa različne kombinacije: na primer: ena država, več narodov, več jezikov, kot recimo Švica, SSSR, Jugoslavija, češkoslovaška in Afriške države. Ali pa: več držav, več narodov, en jezik — kot južnoameriške države in Španija.

V srednjem veku je le jezik ohranjal Slovence kot take in jih ločil od Nemcev. Trubar je zapisal: „Vsem Slovincem...“ To se pravi, da se

je že zavedal, da imajo Kranjci, Štajerci itd. en sam jezik. In jih je s tem tudi združeval v eno narodno idejo. Za njim so drugi pisatelji pisali vsak v svojem narečju, dokler se niso leta 1832 zbrali Gorenjec Prešeren, Štajerc Slomšek in Korošec Jarnik in se zmenili, da je najbolje, da se tudi pisмени jezik Korošcev in Štajercev ravna po jeziku osrednje slovenske pokrajine — Kranjske. Od tedaj naprej smo bili združeni vsi Slovenci v enem samem knjižnem jeziku.

V prvih tridesetih letih 19. stoletja pa so Hrvatje hoteli, da bi slovenski jezik nadomestili z ilirščino. To je bila stara hrvaščina. Trdili so namreč, da so Slovenci številčno prešibki, da bi se knjige lahko tiskale v slovenskem jeziku. Izplačalo pa bi se jim tiskati knjige v ilirščini, ker bi služile tudi Ilircem, ki so Slovence številčno prekašali.

S tem, da smo zaradi Prešerna in Slomška ohranili samostojnost jezika, smo tudi ohranili samostojnost naroda.

Po prvi svetovni vojni se je slovenski jezik uveljavil na gimnazijah in univerzi.

S tem smo prišli tudi do tehničnega in znanstvenega slovenskega jezika, ne samo literarnega; tudi smo v šolskih in znanstvenih zadevah jezikovno zadostovali sami sebi, kar je osnovne važnosti za politično samostojnost. Nekateri znanstveniki so hoteli zaradi številčne majhnosti Slovencev izdajati znanstvene knjige v srbohrvaščini, pa s tem niso uspeli.

Od tedaj naprej pa je slovenščina že vpeljana na vsa področja narodnega življenja: tehnično, gospodarsko, gledališko, filmsko itd.

Slovenski jezik v šolah je dosegel, da so se zmanjšale razlike v dialektih in da se je ustvaril en sam živi jezik. In zato smo Slovenci veliko bolj politično povezani. Politično samozavest pa večja tudi uporaba slovenščine v uradnih odnosih na sodnih, v vladi in v parlamentu. Tudi v mednarodnem svetu se slovenščina uveljavlja: na nekaterih univerzah v Italiji in v Avstriji poučujejo slovenščino, na Buenosaireski univerzi je mogoče opravljati izpite iz slavistike...

Bivši predsednik jugoslovanske vlade Ribičič je na zasedanju Združenih narodov govoril slovensko.

Vse to je pripomoglo, da je slovenščina pomagala združiti Slovence v političen narod in mu dala zavest lastne moči in sposobnosti, da samostojno živi. Z uporabo slovenščine med seboj večamo povezanost Slovencev, krepiamo vezi in širimo meje Slovenije.

—:—

Svoboda je odgovornost. V tem tiči razlog, zakaj se je večina ljudi boji.
Shaw

Pero v umazanih rokah je najostrejši meč, najhujši strup. Z njim je možno uničiti narod, celo stoletje.

Veillot

16. občni zbor Zveze DSPB v Clevelandu

Dne 3. septembra je bil v Baragovem domu v Clevelandu 16. redni občni zbor Zveze društev slovenskih protikomunističnih borcev. Občni zbor je bil lepo obiskan. Po delegatih je bilo zastopanih 266 članov. Poleg delegatov, ki so zastopali društva v Gilbertu, Torontu, Buenos Airesu in Clevelandu, se je občnega zbora udeležilo tudi mnogo članov clevelandskega društva. Občni zbor je vodil zvezni predsednik Karel Mauser. Zvezni funkcionarji so podali izčrpna poročila o svojem delovanju. Izredno pomembno je bilo predsednikovo poročilo, ki ga objavljamo v celoti na drugem mestu. Tudi za prihodnjo poslovno dobo je bil izvoljen ves dosedanji odbor.

Spominski dan v Pengilly, Minnesota

Društvo slovenskih protikomunističnih borcev v Gilbertu (Minnesota) je — kakor vsako leto — tudi letos pripravilo spominski dan za vse žrtve komunistične revolucije. Letošnjega spominskega dneva se je udeležil tudi predsednik Zveze društev slovenskih protikomunističnih borcev, pisatelj Karel Mauser.

Proslava se je pričela ob treh popoldne v Pengilly s sv. mašo, ki jo je daroval društveni duhovni vodja g. Janez Suštaršič za pokojne narodne mučence. Po evangeliju je najprej pozdravil vse, ki so prihтели na spominski dan, posebej pa še pisatelja Karla Mauserja in njegovo soprogo, ki sta se na prošnjo DSPB v Minnesoti udeležila te proslave. Prav tako je pozdravil g. župnika Vovka, ki je prišel 90 milj daleč. Nato je imel globok govor, ki ga objavljamo v celoti na drugem mestu. Pri maši je bilo ljudsko petje, ki ga je vodil predsednik DSPB Franc Krulc.

Po sv. maši se je proslava nadaljevala v dvorani, kjer je imel pisatelj Mauser zelo pomemben govor, ki je napravil na vse navzoče izredno velik vtis. Tudi ta govor objavljamo v celoti na drugem mestu te številke Vestnika.

Predsednik Krulc se je zveznemu predsedniku toplo zahvalil za njegove klene besede. S pesmijo „Oče, mati, bratje in sestre...“ je bila sklenjena lepa in tudi lepo obiskana proslava. Po tem uradnem delu proslave je prišel predsednik Krulc pisatelja Mauserja, naj pove svoje vtise iz Argentine, ki jo je letos obiskal. Mauser je tej želji rad ustregel ter je v daljšem govoru podal sliko življenja argentinskih Slovencev. Ta slika je bila zelo razveseljiva.

V vsako slovensko hišo slovenski prevod "Martina Fierri", ki se prodaja v korist Zavetišča škofa dr. Gregorija Rožmana v Argentini za ceno 40.— novih pesov. Na razpolago je pri odbornikih Zavetišča in pri gospej Potočarjevi v Slovenskem domu v San Martinu.

VSEBINA: Samo z duhom smo lahko mrtvim blizu (Karel Mauser) — Mladost (O. M.) — Pred tridesetimi leti (Francé Pernišek) — še v tretje o Katynu (Dr. Tine Debeljak) — Problemi slovenske politične emigracije (Karel Mauser) — Pesimist - optimistu (O. M.) — Božja beseda mora obroditi sad! (Rev. Janez šuštaršič) — Dve spominski proslavi v Buenos Airesu — Velika protikomunistična manifestacija — Kako je Zdenko Roter odgovoril msgr. Kunstlju (Zvonko) — V spomin: Franček Kolarič — Ob napadu na Vestnik in Tabor, Bralcem Vestnika v vednost (Pavle Rant) — Naši jubilanti — Pisma uredništvu: Ali je slovenski narod res v razkroju (R. Smersu) — O dostojnosti (Franc Janežič) — Slovenski jezik — Društvene novice.

Correo
Argentino
Suc. 7

TARIFA REDUCIDA
Concesión No. 6830

Propiedad Intelectual
No. 1.144.379
Ramón Falcón 4158, Bs. As.